

OBstetric Anaesthesia and Analgesia Month Attributes in Czech, aneb co přinesl projekt měsíčního sledování anesteziologické praxe na porodních odděleních v České republice

Bláha J., Klovová R., Nosková P., Seidlová D., Štourač P.
Expertní skupina pro porodní anestezii a analgezii při ČSARIM

V listopadu 2011 proběhl na anesteziologických pracovištích v rámci celé České republiky projekt měsíčního sledování anesteziologické praxe v peripartálním období (OBAAMA-CZ). Z 97 porodnických pracovišť se zúčastnilo projektu 50 center, tedy více než polovina (Obr. 1). Pozitivním zjištěním bylo, že se do projektu zapojila jak perinatologická centra na straně jedné, tak porodnice s méně než 500 porody ročně na straně druhé.

Do projektu byla celkem získána data 1940 rodiček. Z nich mělo plně validní záznam 1756. Více než polovina rodiček (58%) byla ve věku vyšším než 30 let.

Anesteziologická péče je poskytována takřka na 90% pracovišť nepřetržitě. Vyčleněný anesteziologický tým pro porodní sál má polovina pracovišť.

Nejvíce anesteziologické péče v peripartálním období bylo poskytnuto u 1163 ukončení těhotenství císařským řezem (SC; Obr. 2), přičemž 57% z nich bylo akutních a průměrná délka jejich trvání byla 48 minut. Neuraxiální blokáda tvořila 52% anestezii u SC, z nich tvořilo podání subarachnoidální anestezie 76%. U největších center byl patrný příklon k epidurální blokádě u SC. Nejčastěji podaným lokálním anestetikem u subarachnoidální blokády byl 0,5% *bupivakain* (91%), u epidurální to byl 1% *lidokain* s *adrenalinem* (55%) následovaný 0,5% *bupivakainem* (43%). Podávání 1% *lidokainu* bylo motivováno nalezením lokálního anestetika s rychlým nástupem účinku po výpadku *ropivacainu* z distribuce a je rutinně užíváno pouze v jednom ze zapojených center. V případě volby celkové anestezie u SC je při úvodu prakticky vždy užívána kombinace *thiopental* (94%) a *suxametonium* (95%).

Alarmujícím zjištěním, které vyplynulo z dat obsažených v databázi, byla skutečnost, že epidurální analgezie byla poskytnuta u necelých 15% porodů proběhlých na zapojených pracovištích. Předpokládáme, že i tento výsledek je nadhodnocený zapojením především center se zájmem o tuto problematiku. Standardem pro porodní neuraxiální analgezii v ČR je epidurální analgezie (576 z 577 případů).

Překvapením nebylo, že nejvíce výkonů ve III. době porodní (92%) je prováděno v celkové anestezii. U většiny pacientek v celkové anestezii je ventilace zajišťována prostřednictvím obličejové masky (66%). Pokud byla podána epidurální blokáda, bylo to vždy u rodiček s již zavedeným epidurálním katétrem (8%).

První prezentace výsledků projektu proběhla v lednu roku 2012 v rámci XIV. Postgraduálního kurzu Sepsis a MODS v Ostravě. Následovalo první setkání výzkumníků projektu (OBAAMA-CZ Investigator Meeting), kde byly probrány další podrobnosti, připomínky, náměty a budoucnost projektu. Zároveň se představila nově vzniklá Expertní skupina pro porodní anestezii a analgezii při ČSARIM (ESPAA), která byla ustavena na jaře 2011. Projekt OBAAMA-CZ se tak stal jejím prvním projektem.

Zázemí projektu tvořila Institutem biostatistiky a analýz Masarykovy univerzity (IBAMU), pro potřebu projektu na míru, vytvořená databáze, která je dostupná prostřednictvím

webových stránek projektu na adrese: obaama.registry.cz. Tým IBA MU je zároveň zodpovědný za následnou analýzu nasbíraných dat.

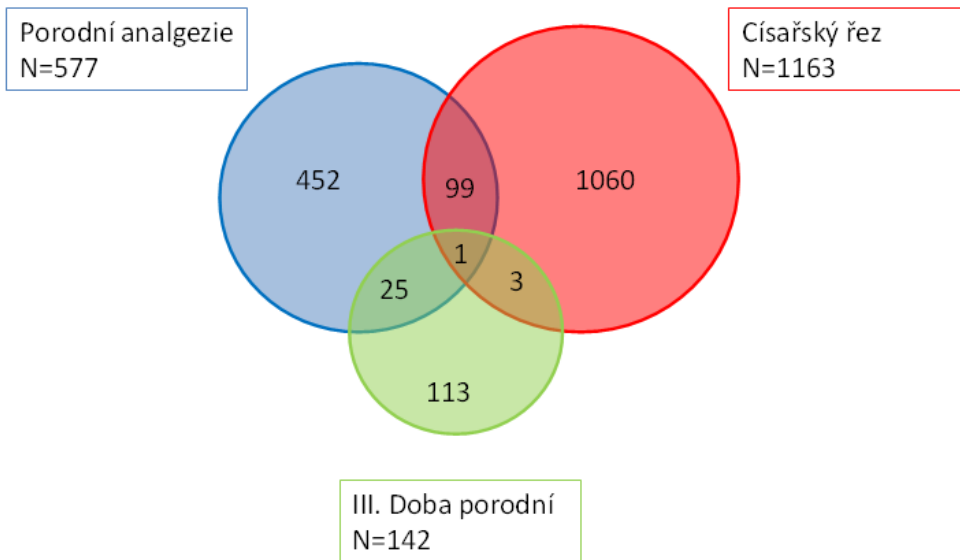
V následujících měsících budou publikována další data, a proto věřím, že proběhlý projekt OBAMA-CZ přispěje k dalšímu rozvoji porodnické anestezie a analgezie v rámci České republiky.

MUDr. Petr Štourač
Odborný koordinátor projektu OBAAMA-CZ
E-mail: petr.stourac@akutne.cz

Obr. 1) Centra zapojená do projektu OBAAMA-CZ

Obr. 2) Anesteziolog u výkonů v peripartálním období

Obr. 3) Anestezie u císařského řezu

